

مرثیه‌های اندوهبار از سلطه طالبان بر زنان همسایه

از زخم تنت آتشی افتاده به جان‌ها *

ریحانه جولایی

خبرها از افغانستان شو که کننده است. مدتی می‌شد که طالبان در این کشور در حال پیشروی بود اما با سقوط «هرات» گویی امیدها ناامید شدند و مردم افغانستان، ایران و دنیا را در بهت و نابوری فرو برد. بعد از آن پیشروی‌ها به سرعت ادامه داشت و تصرف «کابل» برای مردم این سرزمین به ویژه زنان به مثابه تیر خلاصی بر پایان آزادی‌های تازه به دست آمده‌شان بود.

به قول مردم افغانستان دیگر دوره آزادی تمام نشده است و عکس‌هایی که در روزهای اخیر در شبکه‌های اجتماعی منتشر می‌شود هم نشان دهنده همین موضوع است. مردم از ترس طالبان عکس‌های دیوار یا شیشه‌های مغازه‌شان را که تصویر زنان بود با رنگ پوشانده‌اند و خبری از تصویر خود را زیر پرقع‌ها پنهان‌اند.

حالا دیگر افغانستان تقریباً به دست طالبان افتاده و آنچه تصاویر منتشر شده و صحبت‌های مردم این کشور نشان می‌دهد، گرد و حشتی است که بر سراسر این کشور نشسته است؛ و حشتی که حتی مردان را برای فرار بر بال‌های هواپیماهای آمریکایی نشانند که بی توجه به حضور مردم در باند هواپیما پرواز کردند و تصویری آخرالزمانی از سقوط از بال‌های هواپیما خلق کردند.

گزارش

یک کنشگر حقوق کودکان خبر داد:

وجود بیش از ۱۴ هزار کودک مطلقه و بیوه در کشور

بر اساس آمار منتشره مرکز آمار ایران، در سال گذشته ۳۱ هزار و ۳۷۹ دختر ۱۰ تا ۱۴ ساله ازدواج کرده‌اند. این آمار در مقایسه با آمار سال ۹۸ بیانگر رشد ۱۰۵ درصدی ازدواج دختران در این رده سنی است که آمار منتشره تنها معطوف به ازدواج‌های ثبت شده در سازمان ثبت احوال کشور است و معلوم نیست چه تعداد از این ازدواج‌ها ثبت نشده است و دخترانی با عروسک‌هایشان راهی خانه بخت شدند. در این میان آمار طلاق و به اصطلاح بیوه شدن کودکان هم بالاست.

معضلی به نام کودکان مطلقه و بیوه

بر اساس گفته‌های سمیرا ادموندی، کنشگر حقوق کودکان و حقوقدان، هر ساله ارقامی در

طالبان و روزگار سخت زنان

برای دانستن دقیق‌تر وضعیت زنان در دوره طالبان کمی به عقب برگردیم. طالبان در سال ۱۹۹۶ قدرت را در افغانستان به دست گرفت و با تفسیر خشک و سختگیرانه این گروه از شریعت اسلام، شرایط و قوانینی خشن بر این مرز و بوم حاکم شد. در دوره حکومت طالبان، زنان باید سرتاپای خود را می‌پوشاندند و تنها در صورت همراهی مردی از محارم، خانه را ترک می‌کردند. طالبان مدرسه را برای دختران و کار در خارج از خانه را برای زنان ممنوع کرده بودند. آن‌ها همچنین حق رأی نداشتند. زنان در صورت نقض این قوانین، با مجازات بی‌رحمانه مواجه می‌شدند. از جمله ضرب و شتم و شلاق و اگر متهم به زنا می‌شدند، مجازات سنگین در انتظارشان بود. افغانستان بالاترین میزان مرگ و میر مادران در جهان را داشت.

با سقوط طالبان در سال ۲۰۰۱، وضعیت زنان و دختران بهبود قابل ملاحظه‌ای پیدا کرد، گروه این دستاوردها نسبی و شکننده بود. زنان در جایگاه سفیر، وزیر، فرماندار، پلیس، خبرنگار و نیروی امنیتی مشغول به کار شدند. در سال ۲۰۰۳، دولت جدید «کنوانسیون رفع هرگونه تبعیض علیه زنان» را تصویب کرد، که کشورهای عضو را ملزم می‌کند برابری جنسیتی را در قوانینشان لحاظ کنند.

در سال ۲۰۰۴، قانون اساسی افغانستان ذکر شد «شهروندان افغانستان، هم از زن و مرد، در مقابل قانون حقوق و وظایف برابر دارند.» در سال ۲۰۰۹ نیز قانونی تصویب شد که از زنان در مقابل ازدواج اجباری، کودکان همسری و خشونت حمایت می‌کرد. بر اساس اعلام دیده‌بان حقوق بشر، در پی اعمال این قانون، موارد

گزارش، بررسی و تا حدی محکومیت جرایم خشن علیه زنان و دختران افزایش یافت.

در حالی که کشور از وضعیت ممنوعیت حضور دختران در مدارس به وضعیت حضور ده‌هزار دانشجو دختر در دانشگاه گذر کرده بود، روند پیشرفت کند و متزلزل بود اما جای امیدواری داشت.

بازگشت دوباره به دوران سیاه

حالا رهبران طالبان گفته‌اند قصد دارند «طبق موازین اسلام» حقوق زنان را رعایت کنند. اما این ادعا با تردید فراوان زنان افغانستان است. در حقیقت، تمام نشانه‌ها و شواهد حاکی از آن است که شیوه برخورد طالبان با زنان، تعدی، سرکوب، ارباب و رد و طرد است. در شبکه مناطقی که بار دیگر تحت کنترل طالبان درآمده است، حضور دختران در مدارس ممنوع و آزادی حضور آن‌ها در اجتماع محدود شده است. همچنین مواردی از ازدواج اجباری گزارش شده است. زنان دوباره برقع می‌پوشند و می‌گویند برای محافظت از خودشان در مقابل طالبان، ناچارند تمام شواهد تحصیل و فعالیتشان در خارج از خانه را بپوشانند. بسیاری از افغان‌ها از بازگشت طالبان به آنچه به تعبیر آن‌ها «رهایندگی از سوی جامعه بین‌المللی است» خشمگین‌اند. در مواردی، اعتراض‌های خیابانی صورت گرفته است و زنان در اقدامی نامعمول، سلاح برداشتند. اما این به تنهایی برای محافظت از زنان و دختران کفایت نمی‌کند.

آن‌ها گفته‌اند زنان می‌توانند درس بخوانند اما کلاس‌ها باید جدا برگزار شود. چندی پیش ذبیح‌الله مجاهد، سخنگوی طالبان در نخستین حضورش در مقابل دوربین‌های رسانه‌ای به نگرانی‌های مربوط پاسخ و قول داد که طالبان به حقوق زنان در چارچوب هنجارهای شریعت اسلامی احترام می‌گذارد؛ اقدامی که نشان دهنده موضعی میانه‌روتر نسبت به ۲۰ سال قبل به نظر می‌رسد.

ملا فرید، نماینده طالبان و رئیس آموزش عالی طالبان نیز گفت، در جریان جلسه سه‌ساعته بین‌اساتید دانشگاهی و صاحبان مؤسسات آموزش خصوصی مشخص شد که هیچ جایگزینی وجود ندارد و آموزش مختلط باید پایان یابد. او همچنین گفت، اساتید زن باید فقط

می‌گویند عوض شده‌اند و حتی به زنان

برای دانشجویان زن تدریس کنند. به عقیده آن‌ها آموزش مختلط ریشه تمامی بدی‌ها در جامعه است. این تنها نمونه‌های اوپسگرای طالبان و عقبگرد زنان افغان به دو دهه قبل است.

در عرصه‌های عملی و در گزارش‌های میدانی، رفتار طالبان در مواجهه با زنان خشونت‌تعدی است.

روایتی از روزگار زنان بی‌پناه افغانستان

یکی از رسانه‌ها با چند نفر از زنان افغان مصاحبه کرده است که بخشی از آن را می‌خوانید. «هانی» ۲۰ ساله اهل کابل است که از قضا دستي هم بر قلم دارد. تازه می‌خواسته وارد دانشگاه شود ولی با تسخیر کشور از سوی طالبان فکر می‌کند همه درها به رویش بسته شده است. شرایط کابل را نگران‌کننده توصیف می‌کند و می‌گوید طالبان خانه به خانه به دنبال کسانی هستند که با حکومت همکاری داشته‌اند، علیه این گروه فعالیت داشته‌اند یا صدايي بلند کرده‌اند و مشخص نیست بعد از دستگیری چه بلایی بر سر این افراد می‌آید: «هر لحظه صدای گلوله و انفجار به گوش می‌رسد. بیرون، گردشگر رفتن ممکن نیست. همه هراس دارند. هر لحظه صدای شلیک شنیده می‌شود.

ما هم در سال‌های گذشته تجربه تلخی داشتیم. ما امنی خواهیم نسل‌های دیگر همان تجربه‌های گذشته برایشان تکرار شود. کشورهای همسایه همگی ما را در بحران کنونی تنها گذاشتند. مردم قصد داشتند و دارند که از کشور خارج شوند اما همه مرزها و درهای برون‌رفت از افغانستان بسته شده است. کشورها حاضر به کمک به افغانستان نشده‌اند و فقط توانستیم کمکی از هند داشته باشیم که به خبرنگاران و فعالان مدنی ویزا داد اما سر نوشت میلیون‌ها زن، جوان، کودک و بزرگ دیگر چه خواهد شد؟ کشورهای همسایه و جهان به افغانستان کمک کنند تا حداقل مردمی که از طالب هراس دارند یا قرا است به آن‌ها ضرر برسد، از کشور بیرون شوند.» البته این‌ها تجربیات کابل است و روایت‌ها از نقاط دیگر افغانستان تلخ‌تر است و مایه نگرانی بیشتر: «زنان در ولایت‌های دیگر از جمله تخار، قندوز و بدخشان روایت‌های تلخی دارند. دخترها در بدخشان روبرو شدند و سر نوشتشان مشخص نیست. در تخار طالب‌ها سه زن را در ملاعام سنگسار کردند، فقط به جرم اینکه برقع بر سر نداشتند. این یک روایت وحشتناک است. زانی هم به جرم اینکه محرم نداشتند دستگیر و شکنجه شدند و سر نوشتشان مشخص نیست. روایت‌های مختلف وحشتناک هرات و کونار در افغانستان هم به ویژه زنان و کودکان افغان را بشنود.

«ضیاقاسمی - شاعر افغان بیشتر خانواده‌هایی که دختر نوجوان دارند، می‌خواهند از کشور بیرون شوند. البته آن‌ها کسانی را به بردگی جنسی می‌گیرند که از آن‌ها می‌ترسند و همیشه سکوت کردند اما کسانی که نمی‌ترسند و مخالفت می‌کنند سرانجامشان چیزی جز مرگ نیست.»

افغانستان و سکوت و بی‌اعتنایی جامعه جهانی

«افغانستان تنهاست و مردم محنت‌زده این مرز و بوم قربانی سیاست.» این شاید بهترین توصیف برای این روزهای کشور همسایه شرقی است. بسیاری از مردم این سرزمین با فرار کرده‌اند یا در مرزهای کشورهای همسایه پناه گرفته‌اند. گروهی هم که مانده‌اند با اضطراب روز و شب می‌گذرانند و چشم‌انتظار کمک جهانیان هستند؛ کمک و توجهی که در ریغ می‌شود و اگر افغانستان به همین شیوه رها شده باقی بماند، دستاوردهای ۲۰ سال گذشته، به ویژه در زمینه حقوق زنان و برابری، در معرض خطر نابودی قرار می‌گیرد. باشد که گوش جهان صدای مردم به ویژه زنان و کودکان افغان را بشنود.

«ضیاقاسمی - شاعر افغان

کودکان بدون شناسنامه در آن مناطق شده است که البته ازدواج‌های صیغه‌ای هم باعث تولد این کودکان می‌شود.

کودکان بدون شناسنامه در آن مناطق شده است که البته ازدواج‌های صیغه‌ای هم باعث تولد این کودکان می‌شود. «آذربایجان شرقی رکورددار کودکان مطلقه» دماوندی در ادامه بیان کرد: در آذربایجان شرقی که بالاترین آمار کودک مطلقه را شاهد هستیم، یک رسم به نام «فیزچاقیر تماخ» وجود دارد که دختر و پسر خانه یکی از اقوام پسر می‌روند و اعلام می‌کنند می‌خواهیم ازدواج کنیم و اقوام نیز آن‌ها را صیغه می‌کنند در واقع می‌توان گفت در آذربایجان شرقی اجبار به ازدواج از طرف دخترها در سنین پایین بسیار زیاد است چرا که ممکن است در خانه پدر و مادر با خشونت و فقر مواجه باشند و فکر کنند اگر خودشان ازدواج کنند، بهتر زندگی می‌کنند خصوصاً بحث خرید چیزیه و وسایل جدید و هدایایی که داده می‌شود یک علاقه و میل به ازدواج ایجاد می‌کند تا جایی که اگر دختری تا

از گوشه و کنار

ادامه روند افزایشی مرگ‌های کروناوی در کشور ۶۸۴ تن دیگر جان باختند

به دنبال تاخت و تاز کروناوی دلتا در کشور و روند صعودی بیماری در کشور، در شبانه روز منتهی به ظهر یکشنبه در کشور ۶۸۴ بیمار کووید - ۱۹ به دلیل این بیماری جان خود را از دست دادند و مجموع جان باختگان این بیماری به ۱۰۲ هزار و ۳۸ نفر رسید. به گزارش مرکز روابط عمومی و اطلاع رسانی وزارت بهداشت، از ۳۰ تا ۳۱ مردادماه ۱۴۰۰ و بر اساس معیارهای قطعی تشخیصی، ۳۶ هزار و ۴۱۹ بیمار جدید مبتلا به کووید ۱۹ در کشور شناسایی شد که ۵ هزار و ۷ نفر از آنها بستری شدند.

مجموع بیماران کووید ۱۹ در کشور به ۴ میلیون و ۶۷۷ هزار و ۱۱۴ نفر رسید. در حال حاضر ۳۵۹ شهر کشور در وضعیت قرمز، ۵۹ شهر در وضعیت نارنجی، ۲۰ شهر در وضعیت زرد قرار دارند.

ورود شاز دهمین محموله واکسن کرونا توسط هلال احمر

شاز دهمین محموله واکسن کرونا تهیه شده توسط جمعیت هلال احمر حاوی یک میلیون و ۱۱۰ هزار دوز واکسن، در فرودگاه امام خمینی (ره) به وزارت بهداشت تحویل داده شد. به گزارش ایسنا، دکتر کریم همتی، رئیس جمعیت هلال احمر و دوپار واکسن کرونا را به ایران همچنان ادامه می‌دهد. رئیس جمعیت هلال احمر گفت: واردات واکسن از چین به ایران همچون گذشته توسط هلال احمر انجام و محموله دریافتی در فرودگاه امام خمینی (ره) تحویل وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌شود. همتی اعلام کرد: در مجموع تاکنون ۱۶ محموله شامل ۱۸ میلیون و ۱۷۰ هزار دوز واکسن کرونا توسط ۱۸ پرواز به کشور منتقل شده است.

«نادعلی» سخنگوی شورای شهر تهران شد

اعضای شورای شهر تهران، نادعلی را به عنوان سخنگوی شورای ششم برای دو سال انتخاب کردند. به گزارش ایسنا، علیرضا نادعلی شهردار استانی تنها کاندیدی این سمت، با ۲۱ رأی موافق به عنوان سخنگوی شورای شهر تهران در دوره ششم انتخاب شد.

تلاش ۲۰۸ ساعته ناوگان هوایی هلال احمر برای اطفای حریق جنگل‌ها

رئیس سازمان امداد و نجات از تلاش ۲۰۸ ساعته ناوگان هوایی هلال احمر جهت اطفای حریق جنگل‌ها خبر داد. به گزارش ایسنا، مهدی ولی پور در خصوص خدمات امداد هوایی ناوگان هوایی جمعیت هلال احمر از ابتدای سال جاری تا تاریخ ۲۰ مردادماه گفت: در این بازه زمانی مجموعاً ۵۸۳ ساعت پرواز در قالب ۷۷۶ سورتی صورت گرفت که طی آن هزار و ۵۷۵ نفر از عوامل امدادی به محل حوادث و سوانح منتقل شدند و آوارگی‌ها انجام شد. این پروازها که در ۵ ماه نخست سال جاری انجام شد، در مجموع هزار و ۱۰۱ نفر از عوامل امدادی جهت اطفای حریق و ۷۰ هزار و ۱۲۰ کیلوگرم محموله و تجهیزات مرتبط با اطفای حریق نیز به محل آتش‌سوزی‌ها منتقل شد. همچنین ۴ نفر از عوامل اطفای حریق در جنگل‌ها که در حین عملیات مسموم شده بودند توسط بالگردهای جمعیت به مراکز درمانی منتقل شدند.

عضو شورای شهر تهران مطرح کرد: گلابی مردم از نبود نظارت بر وضعیت نظافت تهران

عضو شورای شهر تهران گفت: شهرداری پول نظافت را به پیمانکاران می‌دهد، اما متأسفانه کم توجهی و نظارت ضعیف باعث شد مردم از این مساله گلایه داشته باشند. به گزارش ایسنا، سید جعفر تشکری هاشمی در پایان جلسه دیروز شورای شهر تهران در جمع خبرنگاران درباره وضعیت رفت و روب سطح شهر گفت: مردم از وضعیت رفت و روب شهر گلدارند و در جلسه این مساله مورد تأکید قرار گرفت که معاونت خدمات شهری تذکرات بیشتری بدهد و باز دیدگاه مناطق بیشتر شود.